

Kovács János Csaba

PÓCSPETRI „A ZENÉLŐ FALU”

avagy
a település zenei életének
bemutatása

Iránytű
Gazdaságfejlesztő Klub
Pócspetri

2016

(Be)köszöntő

Hazánk fővárosától, Budapesttől Keletre, 270 km-re, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye központjától, Krúdy városától, Nyíregyházától 27 km-re, a kistérséget vezető Báthoryak ősi székhelyétől Nyírbátortól 15 km-re, a Nemzeti Kegyhely Máriapócs közvetlen szomszédságában, a futóhomokbuckás Nyírségnek, és az én nosztalgizáló szívemnek is a közepén fekszik Pócspetri település.

Míg a szülőfalum, immár húsz éve város Máriapócs lakóinak származását, vallását tekintve, -a ruszin betelepültek, és a görög katolikusság mellett-, a sokszínűség jellemzi, addig Pócspetri sváb gyökerekkel rendelkező, szinte teljesen római katolikus vallású település. Magyarországra, így Pócspetribé telepedő németek, az egész Kárpát-

medencében elterjedt megnevezéssel a svábok, különösen szorgalmasak, mértékartók, kötelességtudók és mélyen vallásosak. De ez nem jelent egy rideg, sivár életformát. Sőt. Pócspetri életében is a munkavégzést, a vallásgyakorlást és a szabadidő közös eltöltését az ének, a zene, és a tánc foglalta -a mai napig meghatározó módon-, egységes keretbe.

Jómagam igazán Pócspetrit a hetvenes évek végétől, a nyolcvanas évek elejétől ismertem meg. A Sorsnak köszönhetem, hogy a szülési szabadságra távozó Végváriné Mikula Magdika helyett, Pócspetri Művelődési Ház igazgatójának és könyvtárosának nevezett ki, az akkor közigazgatásilag összetartozó három település (Pócs, Léta, és Petri) életét irányító Nagyközségi Közös Tanács.

Mint ahogyan Máriapócscon, a Hungaricum Vendégházban vidáman invitálok, a Pócsi Ruszinok Hagyományörző Karácsonyának közönségét, hogy tekintse meg a Petri Pengetős Citera s Ének Együttes, és a Guba Néptáncsoport műsorát, úgy kérem most a kedves olvasót, hogy a következő oldalakon keresztül, ismerje meg Pócspetri sokszínű zenei életét.

Pócspetri a Zenélő falu - a település zenei életének bemutatása

Mikor első alkalommal pócsiként betoppan-
tam a petri Irinyi család egykori kúriájában
kialakított helyi művelődés fellegrárába,
kölcsonös volt a rácsodálkozás. Egy pezsgő
közösségi, hagyományok tisztelésén alapuló
kulturális élet fogadott, az Ifjúsági Klubtól
kezdve, a lelkes néptáncosokon át, a ki-
magasló színvonalú Pávakörig bezárólag.

Máriapócson gyerekkoromban az iskolai
kereteken kívül, emlékezetes és érdemleges
közösségi élet nem igazán működött. Így
annál nagyobb volt a kontraszt számomra,
hogy itt Pócspetriben mennyire magától
érthető az egymáshoz tartozás, a kulturális
köntösben is megmutatkozó összefogás.

Az itt élők, a kisközösségek, pedig hamar
túltették magukat az akkori korban főként
extravagáns, „hippis” megjelenésűen, a
hajviseletemen és öltözetemen, no meg a
világfelfogásomat tükröző zenei izlésűen.

El és befogadtak és most már ennyi év után le-
merhetem írni, a tevékenységeim alapján és
eredményeképpen, a meg nem értés és
elutasítás mellett, azért egyfajta szeretetet, és
tisztelést is kapok.

Ráadásul, és egyáltalán nem utolsó sorban
Tamás Ildikó személyében a legnagyobb
ajándékot is megkaphattam, életem párját,
kinek pedig a két szép gyermekünk Fanni, és
Dani mellett, a tartalmas, de mégis észrevét-
lenülül szárnyaló időt, az elmúlt harmincöt évet
is köszönhetem.

Régi mániám, így számomra külön öröm,
hogy egyre trendib a Hungarikumjaink, az
Értékeink felkutatása, leltárba vétele, és
bemutatása. Ugyanakkor a legnagyobb
értékeinkről, a humán erőforrásainkról, a
csupa nagybetűs emberről kevés szó esik.

Éppen ezért szeretnék ezen kiadvány össze-
állításával, megírásával hozzájárulni, hogy
minél többen megismerhessék, Pócspetri-
ben élő, és/vagy petrihez kötődő, önkifeje-
zést dalban, zenében, táncban megvalósító,
egyszerű, de nagyszerű hétköznapi embere-
ket, és az általuk alkotott kisközösségeket.

Egyben gyűjtsünk gyertyát, és emlékezzünk,
mindazon barátainkra, közösségeink tagjaira,
kik már az égiekkel, és az égieknek zenélnek.

Keleti Front Szécsi Norbert - Gál „Cila” László Gyűjts egy gyertyát

A széthullott, sok-sok családért,
Az áruló, hazug barátért,
A lezüllött, rongyos koldusért,
A rettegő, árva gyermekért!
Gyűjts egy gyertyát, minden

Ma ne fogjon rajtunk a gyűlölet,
A harag is legyen, szelídebb,
Most pihenjenek a fegyverek,
Angyalok szállnak a föld felett,
Gyűjts egy gyertyát, mindenkinek!

Most örülni csendben, az volna jó,
Ne fájna úgy, a hazug szó.
Úgy süvit a szél,
Én hallgatom,
Benéz a hold az ablakon.

Azokért, akik nincsenek itt,
Nélkülük mi sem lehetnénk itt,
Ki szeretett, féltett, vigyázott ránk,
Úgy hívjuk őt: Édesanyám,
Értük is égjen a láng!

Most örülni csendben, az volna jó,
Ne fájna úgy, a hazug szó.
Úgy süvit a szél,
Én hallgatom,
Benéz a hold az ablakon.

Te aki ítélsz minden felett,
Megváltottad az embereket,
Az asztal körül most csendben ülünk,
Elszorult szívvel emlékezzünk,
Ezek voltunk, ezek leszünk.

Pócspetri a Zenélő falu - a település zenei életének bemutatása

Pócspetri sokszínű zenei élete

Petrire jellemző, és a sváb gyökereket is hűen igazolja, hogy a szeszélyes, és olykor kíméletlen történelmi korszakoktól függetlenül, az éneklést, a zenét szerető, és különböző hangszereken játszó emberek éltek/élnek itt.

Nagyszülők elbeszéléseiből tudjuk, hogy az 1900-as években a nyári estéken a templom tornyában gyakran megszólalt a falusi nép körében népi hangszerként elterjedt tárogató. Erős, átható hangjára az emberek kiültek a tornácra, vagy a kerítés előtti lócákra, az eper és diófa rönkökre és hallgatták a csodálatosan megszólaltatott dallamokat.

A településen nagyon-nagyon sokan tudtak valamilyen népi hangszeren játszani.

Az önellátás keretében házilag készített fűzfa síp, pikula hangszereken keresztül, a Bátori

vásárokon kapható citerákon, vagy a Pócsi búcsúban gyerekjátékként árult szájharmonikán át, a nemzetközileg ismert gyári hangszerekig, -mint amilyen a klarinét, hegedű, gombos és billentyűs harmonika-, jelen volt a település zenei életében.

Ugyan az ének, a zene, a tánc oktatásának az intézményes keretei hosszú időszakon keresztül hiányoztak, de a generációk elkötelezett hagyományörzése, és ápolása biztosította, hogy a helyi értékek, -ebben a kiadványban is látható módon- a mai napig ilyen példaértékűen megmaradjanak.

Tehát Petriben is nemzedékről nemzedékre szállt át a hagyomány, ehhez különösebb írásos átörökítés nem is nagyon kellett.

Aztán az iskolán belüli ének-zene oktatás szempontjából jelentős változás, hogy a

A „Petri Vonósok”: A zenészek balról: Linzenbold István (harmonika), Siktkú János (primás), Vitéz János (primás), Sitku Ignác (brácsás), és Debrecenzki József (nagybőgő). A képen látható még hátsó sor balról: Linzenbold István (cimbalmos), Bukta József, Matyus Pál előtérben Sitku József, és Mendzsák János.

Pócspetri a Zenélő falu - a település zenei életének bemutatása

„A hazai németsegről az a mondás járja, hogy énekelve, zenélve, táncolva jönnek a világra, amely találóan jellemzi a német faluközösségeket, melyekben nincs ünnep, munka, öröm, bánat, amit ne foglalnának dalba, versbe, ne próbálnának meg zenével esetleg tánccal is kifejezni.”

(Manherz Károly: A magyarországi németek)

népiskolában, majd az állami általános iskolákban kötelező tárgy lett az ének, ahogy Kodály írja: a "törvény elrendelte az ének kótából való tanítását".

Ennek eredményeképpen Petriben sok zeneszerető diák hálás szívvel emlékszik vissza Veres Pál pedagógusra, ki elsőként az énekórákon szolfézst is tanított.

Az iskolai kereteken kívül pedig a Kultúrház adott otthont, a népi hagyományok ápolóinak, így az öntevékeny néptánc csoport, a népdalkör, és a citerazenekar működését is támogatta, segítette. Ebben az időszakban, a szocializmus évtizedeiben, a Népdalkör elkötelezett vezetője Danku Miklós korábban a petri, aztán a kislétei általános igazgatója, majd tíz éven át, a rendszerváltásig, egyben az átmeneti megszűnéséig Láposi András máriapócsi ének-zene tanár volt a karvezető.

A citerásokat pedig az európa híró Pribojszky Mátyás citeraművész oktatta.

A kilencvenes évek közepén, Demeter Ferencné, Vera néni vezérletével, és Sitku Angéla szakmai munkájának köszönhetően Petri Hagymányörző néven újjá szerveződött a Népdalkör, és Petri Lányok névvel egy fiatalokból álló csapat is alakul. Ráadásul a vadászok is létrehoznak egy Dalárdát.

A 2008-ban alakult citera csoport először a Népdalkör részeként, majd 2011-től Petri Pengetős Citera és Énekegyüttes néven önállóan működik. A néptánc is 12 éve intézményi keretek között az általános iskolások, és sokáig az óvodások körében, és a Guba együttes jóvoltából pedig a felnőtt korosztályban is újra meghatározóan jelen van Pócspetri életében.

A cigányzenekar és a vonószenekar mellett, a 60-70-es években természetesen a beat, majd a rock zenével Pócspetriben is megjelentek az újabb irányzatok, és művelőik.

A Petri cigányzenészek Nagy Gábor, Nagy Ferenc, primások, és Mohácsi János nagybőgős, valamint Laskai József a népszerű Csuráj is kotta nélkül, cigány florklórt, és magyar népies műzenét játszottak.

A képen látható Petri vonós együttes is elsősorban, csigacsinálókban, eljegyzéseknél, és lakodalmakban muzsikált.

Az általános Iskolában működött Magyar Gyuláné, és Végvári József vezetésével színjátszó kör, mely nemcsak Petriben, hanem a környező településen is sikeresen szerepelt. Egyes előadásainál, illetve azt követően az Iskolai zenekar is fellépett.

1963-ban Barkóczi Miki hozott haza egy elektromos gitárt, ami a beatzene helyi elterjedéséhez, és később, a PAX zenekar megalakulásához vezetett.

A rock zenei vonalat legerőteljesebben ezen kiadvány szerzőjének kezdeményezésére 1980-ban alakult, és a mai napig működő Polip zenekar képviselte. Ők a keményebb saját szerzemények mellett, feldolgoztak irodalmi műveket, és országban is egyedül álló módon játszottak beat - miséken is.

A szórakoztató műfajban szerepelt kiemelkedően, több évtizeden át, Linzenbold István zenekara, a TWIX, és a Karaván együttes. Mindhárom formáció tagjai, a Hagymányörző zenekar keretében akusztikus hangszerreken a mai napig játszanak.

Már egy újabb generációt, és zenei világot, a közelmúltat a Petri Echo, a ¾ Hét, és a jelenkort fémjelzi, a 3az1 Band és az Iránytű Klubzenekar is. Szerencsére a Gyermekszív gitáros klubbal a jövő nemzedéke is létezik.

Továbbá Pócspetri zenei életének a sokszínűséget igazolja, a néptáncosok, a felnőtt betlehemes játékok, a passióénekek, a Katolikus Énekkar, és az elszármazottak, a Petrihez kötődő zenészek jelentős száma is.

Pócspetri a Zenélő falu - a település zenei életének bemutatása